

Evropa v 16. století

Evropa je v průběhu 16. století rozdělena :

- **hospodářsky** – západní Evropa se vyvíjí rychleji a přechází ke **kapitalistickému tržnímu hospodářství** (mění se v průmyslovou společnost).
- **politicky** – proti sobě stojí **katolické země** (v jejichž čele je Španělsko a Svatá říše římská národa německého) a **protestantské země** (v jejichž čele je Anglie a Nizozemí).

Napjaté mezinárodní vztahy a spory uvnitř států nakonec vyústí v třicetiletou válku (1618 – 1648).

Revoluce v Nizozemí

- Nizozemí bylo nejbohatší španělskou provincií a centrum obchodu s koloniemi, hospodářsky vyspělé
- revoluce byla celonárodním bojem **za nezávislost a náboženskou svobodu**
- partyzánská forma boje – partyzánské oddíly **tzv. gézové (lesní, námořní)**, v čele odboje - **Vilém Oranžský**
- **vyhlášen nový stát – SPOJENÉ NIZOZEMSKÉ PROVINCE** – v jejich **čele stál Vilém Oranžský**
- nově vzniklý stát byl **republikou**
- státním náboženstvím bylo **kalvínství**
- nizozemská revoluce byla **měšťanskou revolucí**, vedla k vytvoření tzv. **občanské společnosti** (nového sociálního rozvrstvení společnosti), v jejímž čele stáli **bohatí obchodníci**
- otevřela **cestu ke kapitalistické společnosti**

Přechod k absolutismu ve Francii

- **šíření reformace na území Francie vedlo k náboženským válkám**
- **francouzští stoupenci kalvinismu - HUGENOTI – bojovali za náboženskou svobodu s katolíky**
- boj vyvrcholil **tzv. BARTOLOMĚJSKOU NOCÍ (1572)**, během svatby Jindřicha Navarrského s Markétou z Valois povražděno katolíky přes 3000 hugenotů
- **Jindřich IV.** ukončil náboženské války vydáním **Ediktu nantského -1598, listina náboženských svobod**
- obnovena vnitřní stabilita, hospodářská obnova země, upevněna centralizovaná moc
- období relativního míru a rozkvětu ukončila vražda Jindřicha IV. (1610)
- následné období **regentství** (za nezletilého krále Ludvíka XIII.) přineslo opět hospodářský rozvrat

Přechod k absolutismu v Anglii

- **ohrazováním obecní půdy šlechtou pro chov ovcí - rolníci se stávají námezdní pracovní silou**
- **reformace v Anglii - angličtí přívrženci kalvínství = PURITÁNI**
- **1534 vznik nové anglikánské církve, jejíž hlavou se stává král** (anglický panovník je dodnes **ochráncem víry a hlavou církve**) – příčinou rozchodu s katolickou církví byly dynastické potřeby (neměl dědice trůnu z 1. manželství, ale papež rozvod odmítl)
- pronásledování katolíků, **rušení klášterů a konfiskování církevního majetku** ve prospěch královské pokladny
- „**Alžbětinská doba**“ – **1558 až 1603** – je považována za **vrchol absolutismu v Anglii** a období největšího rozkvětu království, tzv. „**zlatý věk Anglie**“
- **období míru a stability**, Alžběta I. prosazovala **politiku kompromisů**
- se souhlasem státu se uskutečňovalo **korzárství** (Francis Drake, Walter Raleigh)
- královskou moc ohrožovalo **spiknutí s cílem dosadit na trůn katoličku Marii Stuartovnu** (skotskou královnu), Alžběta nechává vězněnou **Marii popravít**
- konflikt mezi Španělskem a Anglií vrcholí **útokem „Armady“**, silného loďstva, – Španělsko odraženo
- období vlády královny Alžběty je označováno jako „**Zlatá doba Alžbětinské kultury**“, vrchol renesance
- nejvýraznější postava - **dramatik William Shakespeare, hry v divadle GLOBE**
- bezdětná Alžběta umírá v roce **1603 (vymřel rod Tudorovců)** a trůn dědí syn Marie Stuartovny – **Jakub I.**